

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

15 maart 1999

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en het koninkrijk
der Nederlanden betreffende het verdedigen van de oevers van de Westerschelde
tegen inscharing, ondertekend in Brussel op 6 januari 1993**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Patrick Hostekint**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jef Sleeckx.

Vaste leden :

de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens,
Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan
Platteau ;

de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleeckx ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Jan Béghin, Carl Decaluwé, Paul Dumez, Jef Van
Looy, Johan Weyts ;

de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier
Ramoudt ;

de heren Marc De Laet, Jacques Timmermans, Tuur Van
Wallendael ;

de heren Christian Verougstraete, Emiel Verrijken ;

de heer Lieven Dehandschutter ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

1157 (1998-1999)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening	4
II. Algemene bespreking	4
II.1 Kostprijs van de werken	4
II.2 Dringend karakter van de werken	5
II.3 Minderuitgaven	5
II.4 Evaluatie van de werken	5
II.5 Ecologische impact	6
II.6 Tweede verdieping van de Westerschelde	6
III. Stemmingen	6
III.1 Artikelsgewijze stemming	6
III.2 Stemming over het geheel	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op 4 maart 1999 het ontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en het koninkrijk der Nederlanden betreffende het verdiepen van de oevers van de Westerschelde tegen inscharing, ondertekend in Brussel op 6 januari 1993" besproken en goedgekeurd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER STEVE STEVAERT, MINISTER VICE-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, VERVOER EN RUIMTELIJKE ORDENING

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting wijst de minister erop dat men, om het voorliggende verdrag juist te kunnen situeren, moet teruggaan tot het jaar 1983. In dat jaar immers, werd door de Technische Scheldec commissie – naar aanleiding van het opmaken van de studie over de verdieping van de Westerschelde – vastgesteld dat sommige oevers van die Westerschelde op Nederlands grondgebied schade hadden opgelopen ingevolge door België uitgevoerde baggerwerken. Hierdoor werd niet alleen het voorliggende schorregebied verkleind, maar werd ook de stabiliteit van het achterliggende dijklichaam aangetast. Verder had deze inscharing plaatselijk ook een ongunstige invloed op de stroming in de vaargeul.

In gemeenschappelijk overleg met Nederland werd een programma opgesteld om de aangetaste oevers te verdedigen, en om verdere inscharing tegen te gaan. Door deze werken werd tevens de vaargeul vastgelegd en het stromingspatroon verbeterd. Een en ander werd geregeld in het onderhavige verdrag.

Over dit verdrag werd onderhandeld van juli 1985 tot september 1987. Op 1 oktober 1987 werd door de nationale, thans federale, en de Nederlandse onderhandelaren geparafeerd. De Vlaamse regering heeft op 31 juli 1991 haar principiële goedkeuring gehecht aan de geparafeerde tekst tot overeenkomst. Overeenkomstig de desbetreffende artikels in de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988, betreft het immers exclusief Vlaamse bevoegdheden inzake openbare werken, met het doel de natuur te beschermen.

Begin 1993, dus enkele maanden voor de inwerkingtreding van de Bijzondere Wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de gemeenschappen en de gewesten, werd de overeenkomst namens België ondertekend door de toenmalige nationale minister van Buitenlandse Zaken. Op de dag van ondertekening was de nationale, thans federale, overheid nog uitsluitend bevoegd om de verdragen te ondertekenen.

De federale overheid heeft in 1996 erkend dat ingevolge de grondwetsherziening van 1993 dit verdrag voortaan uitsluitend door Vlaanderen kan worden gesloten. Voor een uitvoeriger overzicht van de verdragsprocedure verwijst de minister verder naar de bij het ontwerp van instemmingsdecreet gevoegde memorie van toelichting.

De werken waren dringend. Vlaanderen heeft derhalve, na de principiële goedkeuring door de Vlaamse regering in 1991, in het begrotingsdecreet een artikel voorzien dat toeliet deze herstellingswerken uit te voeren. Uitstel zou de schade verder hebben doen oplopen, en zou tevens de toen lopende onderhandelingen met betrekking tot de verdieping van de Westerschelde ongunstig beïnvloeden. De werken in kwestie zijn ondertussen uitgevoerd en helemaal betaald.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1 Kostprijs van de werken

Constaterend dat de schade reeds dateert van 1983 en dat de herstelwerken volledig zijn uitgevoerd, wenst de heer Patrick Hostekint van de minister te vernemen hoeveel alles uiteindelijk gekost heeft. In zijn antwoord preciseert de minister dat niet de schade dateert uit 1983, maar wel de vaststelling van die schade. Toen immers werd, naar aanleiding van de studie over de verdieping van de Westerschelde, geconstateerd dat de gewone, reguliere baggerwerken schade hadden veroorzaakt aan de oevers. Het weze hiermee dus ook duidelijk dat de schade in kwestie niet voortvloeit uit die verdiepingen. Voor wat dan betreft de kostprijs voor het herstellen van de oeverschade, deelt de minister mee dat deze voor Vlaanderen 394 miljoen frank bedraagt. Hij wijst er daarbij op dat dit bedrag heel wat lager ligt dan oorspronkelijk begroot. Dit valt te verklaren doordat men er bij de oorspronkelijke financiële raming was van uitgegaan dat een vrij luxueuze uitvoering nodig zou zijn, wat uiteindelijk niet het geval was.

II.2 Dringend karakter van de werken

De heer Stefaan Platteau wenst van de minister te vernemen wanneer de werken precies zijn uitgevoerd. De minister antwoordt hierop dat de werken werden uitgevoerd tussen 1993 en 1995.

Daarop aansluitend constateert de heer Stefaan Platteau dat in de feiten de nu voorliggende kwestie reeds helemaal rond is. Door de overeenkomst nu nog ter goedkeuring voor te leggen, wordt dus in wezen aan het parlement gevraagd een feitelijke situatie ook formeel te regulariseren. Terzake meent hij minstens een zekere contradictie te moeten vaststellen tussen enerzijds het inroepen van de hoogdringendheid om tot uitvoering van de werken over te gaan, en anderzijds het toch vrij aanzienlijke tijdsverloop tussen de eerste vaststelling van de schade en de uitvoering van de herstelwerkzaamheden. Hij spreekt hierbij het vermoeden uit dat de staatshervormingen van 1988 en 1993, en de daarmee verbonden bevoegdheidskwesties, een vertragend effect hebben gehad.

De minister repliceert hierop dat het dringend karakter van een en ander hier een zeer specifieke betekenis heeft. Alleen al uit het feit dat het eigenlijke probleem van een heel eind vóór 1983 dateert, maar pas in dat jaar werd vastgesteld, kan worden afgeleid dat niet enkel de fysische schade bepalend was voor het dringend uitvoeren van de nodige werken. Aangezien de kwestie immers al een hele tijd bestond zonder dat men er erg in had, was de zaak niet inherent absoluut dringend. De hoogdringendheid die op dat moment werd ingeroepen moet dan ook minstens evenzeer gelieerd worden aan de toen lopende onderhandelingen over de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde. Waarbij men van Vlaamse kant vreesde dat het uitblijven van een akkoord over de inschарingskwestie een hinderpaal zou kunnen zijn voor de goede afloop van het dossier van de verdieping van de Westerschelde. Om de juiste draagwijdte van het inroepen van de dringendheid te kunnen inschatten moet men derhalve rekening houden met de context waarbinnen dit alles zich afspeelde. Overigens heeft de minister er geen moeite mee om te erkennen dat het procedureel inderdaad wat merkwaardig kan overkomen om het parlement a posteriori om goedkeuring te vragen. Waarbij hij desgevraagd bevestigt dat de staatshervormingen van 1988 en 1993 mee verantwoordelijk zijn voor deze gang van zaken.

II.3 Minderuitgaven

De heer Stefaan Platteau vraagt daarop enige verduidelijking over de kostprijs van de uitgevoerde herstelwerken. Hoger heeft de minister immers gewag gemaakt van een bedrag van 394 miljoen frank, terwijl in de memorie van toelichting bij het ontwerpdecreet een som van ongeveer 730 miljoen frank wordt vermeld. Van de minister had hij graag vernomen hoe die twee bedragen zich tot elkaar verhouden. Is het tweede bedrag misschien de kostprijs van de werken, vermeerderd met interesten die zich over de loop der jaren hebben opgestapeld ?

De minister verduidelijkt dat de initiële raming van de kostprijs van de werken ongeveer 1 miljard frank beliep, waarvan 750 miljoen frank ten laste van de Vlaamse overheid zou komen. Door uiteindelijk te opteren voor een andere, even degelijke, maar minder luxueuze uitvoeringsmodaliteit, diende Vlaanderen uiteindelijk echter slechts 394 miljoen frank te betalen. Hiermee heeft Vlaanderen dus eigenlijk twee vliegen in één klap geslagen. Het heeft er immers financieel een goede zaak aan gedaan, terwijl zulks tegelijk ook nog eens heeft bijgedragen tot het deblokkeren van het dossier van de verdieping van de Westerschelde. De minister wenst terzake trouwens uitdrukkelijk hulde te brengen aan de betrokken ambtenaren-technici die, binnen de niet altijd gemakkelijke constellatie van overleg met de Nederlanders, blijk hebben gegeven van goed beheer van de overheidsmiddelen.

Volledigheidshalve vraagt de heer Leo Cannaerts bevestiging van het feit dat deze kwestie momenteel geen enkele budgettaire weerslag meer heeft. De minister beaamt dit ten volle.

II.4 Evaluatie van de werken

Van de minister wenst mevrouw Cecile Verwimp-Sillis te vernemen of er, gezien de werken toch volledig zijn uitgevoerd, een evaluatie werd gemaakt van het feit of de werken in kwestie wel echt rendabel en nuttig zijn geweest, in de zin dat dergelijke verdedigingswerken in de toekomst niet meer nodig zullen zijn. De minister antwoordt hierop dat men dat laatste op dit moment absoluut niet kan inschatten. Hij brengt daarbij nogmaals in herinnering dat de herstellende schade ook maar werd vastgesteld naar aanleiding van een studie over de verdieping van de Westerschelde. Waarbij moest blijken dat de oorzaak van het ontstaan van de schade moest gezocht worden in de gewone baggerwerken. Nu de herstellingswerken volledig zijn uitge-

voerd, opgeleverd en betaald, moet men afwachten wat de toekomst zal brengen. Uit de lopende discussie over de tweede verdieping van de Westerschelde, zijn de minister vooralsnog geen elementen bekend die zouden wijzen op verdere schade. Het spreekt hierbij echter voor zich dat de zaak goed moet opgevolgd worden.

II.5 Ecologische impact

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis wenst daarbij haar bekommernis uit te drukken over de ecologische effecten die dergelijke ingrepen doorgaans met zich plegen te brengen. Hierop inpikkend laat de minister opmerken dat in het voorliggende dossier de ecologische consequenties van de betrokken herstelwerken zeer positief waren. Het schorrengebied werd immers meteen ook mee beschermd. Voor de minister is dit dossier dan ook een goed voorbeeld van het samengaan van economische en ecologische bekommernissen.

II.6 Tweede verdieping van de Westerschelde

Inpikkend op de door de minister vermelde tweede verdieping van de Westerschelde, wenst de heer Patrick Hostekint te vernemen of men, ingeval het probleem zich opnieuw mocht stellen, ook nu weer dezelfde oplossing zal kiezen, dan wel of er terzake reeds voorafgaandelijk in een regeling zal worden voorzien.

In zijn antwoord herhaalt de minister nogmaals nadrukkelijk dat niet de verdieping van de Westerschelde aan de basis lag van de schade, maar wel de gewone baggerwerken in de Westerschelde. Hij wijst er daarenboven op dat een en ander nu volledig gekaderd is in het verdrag van 1995 over de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde¹. Ook deze verdieping zal vanzelfsprekend heel wat studiewerk met zich brengen, waarbij niet kan uitgesloten worden dat opnieuw bepaalde – tot nog toe niet-bekende – elementen aan het licht kunnen komen. In tegenstelling tot het voorgaande dossier, zal men nu echter het grote voordeel hebben dat de opeenvolgende staatshervormingen de procedure heel wat vereenvoudigd hebben.

III. •STEMMINGEN

III.1 Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd word het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt het tweede artikel van het ontwerp van decreet eveneens aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

III.2 Eindstemming

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en het koninkrijk der Nederlanden betreffende het verdedigen van de oevers van de Westerschelde tegen inscharing, ondertekend in Brussel op 6 januari 1993" tenslotte eveneens aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

De commissie beslist tegelijk het vertrouwen te geven aan de verslaggever.

De verslaggever,

Patrick HOSTEKINT

De voorzitter,

Jef SLEECKX

¹ Ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde en van de bijlagen A, B, C, D, E, F, en G, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995, *Parl. St.* VI. R. B.Z. 1995, nr. 87/1-2.